

Podstawy Dietetyki Klinicznej (PDK)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	<u>Zakład Dietetyki Klinicznej WUM</u> ul. Ciołka 27, 01-445 Warszawa <u>Zakład Profilaktyki i Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii (NZC)</u> ul. Banacha 1a 02-091 Warszawa <u>Katedra i Klinika Dermatologiczna</u> I Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Koszykowa 82a 02-008 Warszawa <u>Zakład Biologii Medycznej</u> ul. Litewska 14/16 00-575 Warszawa <u>Klinika Neurologii (WNoZ)</u>

	Szpital Bródnowski Kondratowicza 8 03-242 Warszawa <u>Klinika Psychiatryczna WNoZ</u> ul. Partyzantów 2/4, 05-802 Pruszków <u>Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej (NZG)</u> ul. Żwirki i Wigury 63a 02-091 Warszawa <u>Klinika Hepatologii i Chorób Wewnętrznych</u> ul. Banacha 1A, 02-097 Warszawa <u>Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego, Transplantacyjnego i Leczenia Pozaustrojowego</u> ul. Nowogrodzką 59, pawilon 11D1 <u>Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej</u> Ul. Nowogrodzka 59, 02-014 Warszawa <u>Zakład Żywienia Człowieka</u> ul. Erazma Ciołka 27, 01-445 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. n. med. i n. o zdr. Dorota Szostak-Węgierek
Koordynator przedmiotu	Dr Joanna Ostrowska joanna.ostrowska@wum.edu.pl Dr Marta Dąbrowska - Bender marta.dabrowska@wum.edu.pl Dr Magdalena Milewska magdalena.milewska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr n. o zdr. Joanna Ostrowska joanna.ostrowska@wum.edu.pl Dr n. o zdr. Marta Dąbrowska - Bender marta.dabrowska@wum.edu.pl Dr Magdalena Milewska magdalena.milewska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	1. Prof. dr hab. Dariusz Koziński (prowadzący: dr n. med. Łukasz Milanowski, lek. med. Julia Nowak) 2. Prof. dr hab. Piotr Małkowski 3. Prof. dr hab. Roman Danielewicz 4. Prof. dr hab. Wojciech Lisik 5. Prof. dr hab. Dorota Szostak-Węgierek 6. Prof. dr hab. Jacek Sobocki 7. Prof. dr hab. Lidia Rudnicka 8. Prof. dr hab. A. Silczuk (realizacja zajęć: lek. med. Olga Płaza, mgr Agnieszka Skowerska, mgr Marta Wdowiarska) 9. Prof. dr hab. Piotr Milkiewicz, 10. Dr hab. Joanna Raszeja-Wyszomirska 11. Dr hab. Gabriela Olędzka 12. Dr hab. Grażyna Bączek 13. Dr hab. Aneta Czerwonogrodzka-Senczyńska 14. Dr hab. Anna Jeznach-Steinhagen

	15. Dr hab. Iwona Boniecka 16. Dr Magdalena Milewska 17. Dr Joanna Ostrowska 18. Dr Zuzanna Zaczek 19. Dr Marta Dąbrowska-Bender 20. Dr Justyna Jurczewska 21. Lek. med. Bartosz Stangiewicz 22. Mgr Jakub Krawczyk

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	2 rok studiów licencjackich (semestr 1 +2)	Liczba punktów ECTS	16
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		179	7,16
seminarium (S)		133	5,32
ćwiczenia (C)		60	2,4
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		3	0,12

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Dostarczenie wiedzy z zakresu epidemiologii, przebiegu i leczenia chorób o charakterze ostrym i przewlekłym, ze szczególnym uwzględnieniem żywieniowo-zależnych
C2	Wskazanie roli stanu odżywienia w procesie leczenia
C3	Zapoznanie ze wskazaniami do leczenia żywieniowego w różnych jednostkach chorobowych
C4	Przygotowanie do pracy w zespole żywieniowym

C5	Uświadomienie odpowiedzialności zawodowej

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	Rozumie i potrafi wyjaśnić wzajemne zależności pomiędzy układem pokarmowym a układami: nerwowym, krążenia, oddychania, moczowym i dokrewnym (E_W02).
W2	Wymienia objawy i przyczyny wybranych chorób oraz wskazuje podstawy działań interwencyjnych wobec pacjentów (E_W13).
W3	Zna rolę badań laboratoryjnych w procesie diagnostycznym (E_W15)
W4	Zna zasady wdrażania postępowania dietetycznego w różnych jednostkach chorobowych w zależności od stopnia ich zaawansowania i chorób współistniejących u osób w różnym wieku i stanie fizjologicznym (E_W28)
W5	Zna istotę metod oceny stanu odżywienia (definicja, cele, metody, wskazania, procedury wykonania poszczególnych badań, ograniczenia zastosowania, przeciwwskazania), kompetencje potrzebne dla rzetelnego wykonania badania oraz omówienia wyników badania (E_W62)
W6	Zagadnienia związane z oddziaływaniem stanu odżywienia na stan zdrowia, rozwój osobniczy, stan funkcjonalny oraz przebieg leczenia (E_W63)

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	Opracowuje plany postępowania żywieniowego w różnych jednostkach chorobowych (E_U19)
U2	Przewiduje skutki wstrzymania podaży pożywienia w przebiegu choroby i planuje odpowiednie postępowanie żywieniowe w celu zapobiegania następstwom głodzenia (E_U30)
U3	Wykorzystuje wyniki badań laboratoryjnych w planowaniu żywienia (E_U33)
U4	Przeprowadza wywiad żywieniowy i dokonuje oceny stanu odżywienia w oparciu o badania przesiewowe i pogłębioną ocenę stanu odżywienia (E_U40).
U5	Wskazuje procesy prowadzące do rozwoju chorób i analizuje zależności między żywieniem a rozwojem chorób (E_U59).
U6	Oblicza indywidualne zapotrzebowanie na energię oraz makro i mikroskładniki odżywcze (E_U43).

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Posiada świadomość stałego dokształcania się (E_K04)
K2	Potrafi formułować opinie dotyczące pacjentów, klientów, grup społecznych w kontekście związanym z wykonywaniem zawodu (E_K17)

K3	Posiada świadomość znaczenia multidyscyplinarnego zespołu terapeutycznego (E_K23)

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe – część kliniczna	Efekty uczenia się
Wykład	Miażdżycy tętnic obwodowych i mózgowych. Choroba wieńcowa (ostre zespoły wieńcowe w okresie rehabilitacji; przewlekła ch. wieńcowa i niewydolność krążenia.	W1-W4, W6
Wykład	Zaburzenia lipidowe. Nadciśnienie tętnicze.	W2-W4, W6
Wykład	Otyłość i zespół metaboliczny	W1-W6
Wykład	Cukrzyca (typ 1 i 2)	W1-W6
Wykład	Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego	W1-W4, W6
Wykład	Przewlekłe schorzenia wątroby (choroba stłuszczeniowa wątroby, choroba alkoholowa wątroby, przewlekłe WZW, marskość wątroby, choroba Wilsona, hemochromatoza) - etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, diagnostyka, leczenie, powikłania.	W2-W6
Wykład	Chirurgia bariatryczna	W2, W4, W5, W6
Wykład	Zaburzenia immunologiczne - rola w patogenezie chorób przewodu pokarmowego (alergie pokarmowe, niepożądane reakcje na pokarmy)	W2-W4, W6
Wykład	Zaburzenia immunologiczne w chorobach autoimmunologicznych	W2-W4, W6
Wykład	Wybrane schorzenia dermatologiczne - pokrzywka, wyprysk, atopowe zapalenie skóry, zmiany skórne w przebiegu cukrzycy, łuszczyca, wybrane autoimmunizacyjne choroby pęcherzowe	W2-W4, W6
Wykład	Choroby zakaźne, choroby zakaźne szerzące się drogą pokarmową	W2-W4, W6
Wykład	Kolagenozy, reumatoidalne zapalenie stawów, zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, dna moczanowa- etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, diagnostyka, leczenie, powikłania, rokowanie	W2-W4, W6
Wykład	Choroby neurologiczne (udary, ch. Alzheimera, Parkinsona, otępienie starcze, padaczka, stwardnienie rozsiane).	W1-W4, W6

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

Wykład	Schorzenia leczone neurochirurgicznie (guzy mózgu, tętniaki, krwinki śródczaszkowe, złamania kręgosłupa	W1-W3
Wykład	Ginekologia i położnictwo	W2, W4, W6
Wykład	Psychiatria cz. I	W1, W2, W4, W6
Wykład	Psychiatria cz. II	W1, W2, W4, W6
Wykład	Chirurgia górnego odcinka p. pokarmowego	W2-W4, W6
Wykład	Chirurgia jelita grubego	W2-W4, W6
Wykład	Transplantologia (nerki, wątroba, trzustka). Organizacja i statystyki.	W2-W4, W6
Wykład	Nowoczesne techniki obrazowania i terapii	W3, W6
Seminarium	Miażdżyca tętnic obwodowych i mózgowych. Choroba wieńcowa (ostre zespoły wieńcowe w okresie rehabilitacji; przewlekła ch. wieńcowa i niewydolność krążenia	U1, U5, U6 K1-K3
Seminarium	Zaburzenia lipidowe. Nadciśnienie tętnicze	U1, U5, U6 K1, K2
Seminarium	Otyłość i zespół metaboliczny	U1, U4-U6, K1, K2
Seminarium	Cukrzyca (typu 1 i 2) Choroby tarczycy, przynależne, nadnerczy, podwzgórza i przysadki; astma oskrzelowa, POChP.	U1-U6 K1-K3
Seminarium	Choroby jelit, w tym Choroba Leśniowskiego-Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego (<i>colitis ulcerosa</i>).	U1, U2, U4, U5 K2, K3
Seminarium	Choroby dróg żółciowych i trzustki	U1-U3 K2, K3
Seminarium	Chirurgia bariatryczna	U1, U4, U6 K2, K3
Seminarium	Zaburzenia immunologiczne - rola w patogenezie chorób przewodu pokarmowego (alergie pokarmowe, niepożądane reakcje na pokarmy)	U1, U4, U5 K2, K3
Seminarium	Zaburzenia immunologiczne w chorobach autoimmunologicznych	U1, U5 K2, K3
Seminarium	Wybrane schorzenia dermatologiczne - choroby bakteryjne, choroby wirusowe, choroby grzybicze,	U1, U5 K2

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

	trądzik zwykły, trądzik różowaty, wyprysk łojotokowy	
Seminarium	Choroby zakaźne, choroby zakaźne szerzące się drogą pokarmową.	U1, U2, U5 K2
Seminarium	Choroby neurologiczne (udary, ch. Alzheimera, Parkinsona, otępienie starcze, padaczka, stwardnienie rozsiane).	U1, U2, U4 K2, K3
Seminarium	Schorzenia leczone neurochirurgicznie (guzy mózgu, tętniaki, krwinki śródczaszkowe, złamania kręgosłupa).	U1, U2 K3
Seminarium	Ginekologia i położnictwo	U1, U6 K2
Seminarium	Ginekologia i położnictwo: niedokrwistości.	U1, U3, U6 K2
Seminarium	Psychiatria cz.I	U1, U4 K2, K3
Seminarium	Psychiatria cz.II	U1, U4 K2, K3
Seminarium	Urazy czaszkowo-mózgowe. Oparzenia. Zakażenia	U2, U3 K2, K3
Seminarium	Ostry brzuch. Urazy jamy brzusznej	U2, U3 K2
Seminarium	Transplantologia (nerki, wątroba, trzustka)	U1-U3 K3
Seminarium	Urazy klatki piersiowej	U2, K2
Forma zajęć	Treści programowe – część żywieniowa	Efekty uczenia się
Wykład	Zasady postępowania z pacjentem, zbieranie wywiadu, zwłaszcza żywieniowego, udzielanie porad, układanie jadłospisów, części składowe i struktura materiałów, które zostaną przekazane pacjentowi, dokumentacja medyczna.	W2, W4, W5
Wykład	Ocena stanu odżywienia u osób dorosłych ze zwróceniem szczególnej uwagi na odrębności w ocenie osób starszych. Czynniki warunkujące stan odżywienia. Badania przesiewowe: BAPEN, BMI, SGA, NRS 2002, MNA. Pogłębiona ocena stanu odżywienia: badania antropometryczne, biochemiczne, immunologiczne, kliniczne. Całościowa ocena geriatryczna. Sarkopenia, dynapenia, kacheksja, niedożywienie białkowo-kaloryczne, otyłość sarkopeniczna, niedożywienie w otyłości. Zmiany w składzie ciała w procesie starzenia się. Niedobory witamin i składników mineralnych a ryzyko chorób.	W5, W6

Wykład	Niedożywienie związane z chorobą: występowanie, przyczyny, rodzaje, następstwa. Żywnienie kliniczne: definicja, cele, metody (żywnienie dojelitowe, pozajelitowe, wspomaganie żywieniowe). Zapotrzebowanie na składniki odżywcze u osób pozostających na leczeniu żywieniowym. Obliczenie zapotrzebowania na białko, energię i wodę. Bilans energetyczny, białkowy. Bilans płynów.	W2-W4, W6
Wykład	Żywnienie w chorobach rozwijających się na tle miażdżycy.	W2, W4
Wykład	Żywnienie w profilaktyce chorób układu krążenia. Rola kwasów n-3. Dieta śródziemnomorska i DASH	W1, W4, W6
Wykład	Otyłość i zespół metaboliczny- zapobieganie i leczenie dietetyczne. Krytyczne spojrzenie na dietę typu Atkinsa/ Kwaśniewskiego oraz diety bogato białkowe w leczeniu otyłości.	W2, W4, W6
Wykład	Żywnienie w cukrzycy.	W2, W4
Wykład	Żywnienie w chorobach przełyku, refluksie żołądkowo- przełykowym. Żywnienie w chorobach żołądka i dwunastnicy: zapalenie błony śluzowej żołądka, choroba wrzodowa, zaburzenia opróżniania żołądka, refluks dwunastniczo-żołądkowy.	W2, W4
Wykład	Żywnienie w chorobach jelit: choroba Leśniowskiego-Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Zespół jelita nadwrażliwego. Dieta bezglutenowa. Zaparcia. Biegunki.	W2, W4
Wykład	Żywnienie w przewlekłych chorobach wątroby: marskość wątroby, stłuszczenie wątroby. Postępowanie żywieniowe w niewydolności wątroby z lub bez encefalopatii. Wpływ stanu odżywienia na przebieg przewlekłych chorób wątroby i występowanie powikłań.	W2, W4, W6
Wykład	Żywnienie w kamicy żółciowej. Żywnienie chorych z żółtaczką. Cele leczenia dietetycznego chorych z kamicią żółciową. Żywnienie chorych przed i po wycięciu pęcherzyka żółciowego. Żywnienie w mukowiscydozie.	W2, W4
Wykład	Żywnienie w wybranych chorobach nerek (zespół nerczycowy, kamica nerkowa), w przewlekłej chorobie nerek w okresie leczenia zachowawczego oraz nerkozastępczego za pomocą hemodializy, dializy otrzewnowej i transplantacji.	W2, W4

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

Wykład	Żywienie w chorobach przewodu pokarmowego rozwijających się na tle immunologicznym (alergie pokarmowe)	W2, W4
Wykład	Ogólne zasady żywienia kobiety ciężarnej, prawidłowe żywienie kobiety w ciąży w zależności od jej stanu odżywienia.	W4, W6
Wykład	Żywienie w dolegliwościach typowych dla ciąży. Niedokrwistość ciężarnych.	W4, W6
Wykład	Przystosowanie metaboliczne i wykorzystanie składników pokarmowych w okresie laktacji. Zasady racjonalnego żywienia kobiety karmiącej.	W4, W6
Wykład	Żywienie w chorobach dermatologicznych.	W2, W4
Wykład	Żywienie w wybranych chorobach leczonych neurochirurgicznie (guzy mózgu, krwaki śródczaszkowe, tętniaki, złamania kręgosłupa, niedowłady i porażenia).	W2, W4
Wykład	Żywienie w wybranych chorobach neurologicznych: padaczka, udary mózgu, chorobie Parkinsona, Alzheimer, SM, niedowłady, porażenia.	W1, W2, W4
Wykład	Żywienie w psychiatrii.	W1, W2, W4
Wykład	Podstawy leczenia żywieniowego – definicja, wskazania i rodzaje. Zastosowanie leczenia żywieniowego ze szczególnym uwzględnieniem chirurgii, neurologii, onkologii i intensywnej terapii. Planowanie i przygotowanie pacjenta do wdrożenia leczenia żywieniowego oraz profilaktyka <i>refeeding syndrome</i> .	W3, W4, W6
Wykład	Żywienie i leczenie/wsparcie żywieniowe pacjentów z chorobą nowotworową (nowotwory w obrębie układu pokarmowego oraz głowy i szyi) oraz pacjentów ze schorzeniami przewodu pokarmowego. Żywienie dojelitowe i pozajelitowe w warunkach domowych i szpitalnych – definicje, podstawowe informacje, dobór metody żywienia, zasady wprowadzania. Organizacja leczenia żywieniowego w warunkach domowych w Polsce – procedury NFZ	W3, W4, W6
Wykład	Zespół krótkiego jelita i stomii końcowej - definicja, przyczyny, następstwa fizjologiczne i kliniczne. Leczenie żywieniowe (w warunkach domowych i szpitalnych) u chorych z powikłaniami po leczeniu chirurgicznym schorzeń przewodu pokarmowego (przetoki przełykowe, żołądkowo-jelitowe, żółciowe, trzustkowe). Powikłania septyczne w chirurgii.	W2, W4, W6

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

Wykład	Żywienie u chorych po rozległych urazach i oparzeniach.	W2, W4, W6
Wykład	Żywienie u chorych po zabiegach bariatrycznych.	W2, W4
Wykład	Żywienie w kolagenozach i schorzeniach reumatologicznych. Żywienie w schorzeniach endokrynologicznych, astmie i POChP.	W1, W2, W4
Wykład	Żywienie w chorobach zakaźnych.	W2, W4, W6
Seminarium	System dietetyczny i jego znaczenie. Nomenklatura diet i jej uzasadnienie. Klasyfikacja diet i ich charakterystyka. Zasady planowania diet leczniczych.	U1, U5 K1
Seminarium	Charakterystyka diety łatwo strawnej. Zadania i modyfikacje diety. Lista produktów dozwolonych i przeciwwskazanych. Propozycje potraw na poszczególne posiłki. Uwagi technologiczne. Planowanie jadłospisów diety łatwo strawnej.	U1, U6 K2
Seminarium	Żywienie w chorobach rozwijających się na tle miażdżycy.	U1, U5, U6 K2
Seminarium	Profilaktyka miażdżycy w rozwojowym okresie życia.	U5, U6 K1, K2
Seminarium	Otyłość i zespół metaboliczny- zapobieganie i leczenie dietetyczne. Krytyczne spojrzenie na dietę typu Atkinsa / Kwaśniewskiego oraz diety bogato białkowe w leczeniu otyłości.	U1, U4-U6 K1-K3
Seminarium	Żywienie w cukrzycy.	U1, U3, U4, U6 K2, K3
Seminarium	Żywienie w chorobach przełyku, refluksie żołądkowo- przełykowym. Żywienie w chorobach żołądka i dwunastnicy: zapalenie błony śluzowej żołądka, choroba wrzodowa, zaburzenia opróżniania żołądka, refluks dwunastniczo-żołądkowy.	U1, U2, U4 K2
Seminarium	Żywienie w chorobach jelit: choroba Leśniowskiego-Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Zespół jelita nadwrażliwego. Zaparcia. Biegunki.	U1, U2, U4 K2
Seminarium	Żywienie w przewlekłych chorobach wątroby: marskość wątroby, stłuszczenie wątroby. Postępowanie żywieniowe w niewydolności wątroby z lub bez encefalopatii. Wpływ stanu odżywienia na przebieg przewlekłych chorób wątroby i występowanie powikłań.	U1-U4 K2, K3

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

Seminarium	Żywienie w kamicy żółciowej. Żywienie chorych z żółtaczką. Cele leczenia dietetycznego chorych z kamicią żółciową. Żywienie chorych przed i po wycięciu pęcherzyka żółciowego. Żywienie w mukowiscydozie.	U1, U2, U4 K2
Seminarium	Żywienie w wybranych chorobach nerek (zespół nercycowy, kamica nerkowa), w przewlekłej chorobie nerek w okresie leczenia zachowawczego oraz nerkozastępczego za pomocą hemodializy, dializy otrzewnowej i transplantacji.	U1-U4 K2, K3
Seminarium	Żywienie w chorobach przewodu pokarmowego rozwijających się na tle immunologicznym (alergie pokarmowe).	U1, U4, U5 K2
Seminarium	Ogólne zasady żywienia kobiety ciężarnej, prawidłowe żywienie kobiety w ciąży w zależności od jej stanu odżywienia.	U1, U4, U6 K2
Seminarium	Pompy insulinowe.	U1, U3 K3
Seminarium	Żywienie w dolegliwościach typowych dla ciąży. Niedokrwistość ciężarnych.	U1, U4 K2
Seminarium	Przystosowanie metaboliczne i wykorzystanie składników pokarmowych w okresie laktacji. Zasady racjonalnego żywienia kobiety karmiącej.	U1, U4, U6 K2
Seminarium	Żywienie w chorobach dermatologicznych.	U1, U5 K2
Seminarium	Żywienie w wybranych chorobach leczonych neurochirurgicznie (guzy mózgu, krwaki śródczaszkowe, tętniaki, złamania kręgosłupa, niedowłady i porażenia) – część I	U1, U2, U4 K3
Seminarium	Żywienie w wybranych chorobach leczonych neurochirurgicznie (guzy mózgu, krwaki śródczaszkowe, tętniaki, złamania kręgosłupa, niedowłady i porażenia) – część II	U1, U2, U4 K3
Seminarium	Żywienie w wybranych chorobach neurologicznych: padaczka, udary mózgu, chorobie Parkinsona, Alzheimer, SM, niedowłady, porażenia.	U1, U3, U4 K2, K3
Seminarium	Żywienie w psychiatrii.	U1, U4, U5 K2
Seminarium	Niedokrwistości i dieta bezglutenowa.	U1, U3, U4 K2,
Seminarium	Żywienie u chorych po rozległych urazach i oparzeniach.	U1, U2, U6 K2, K3
Seminarium	Żywienie u chorych po zabiegach bariatrycznych.	U1, U4, U6 K2

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

Seminarium	Żywienie w kolagenozach i schorzeniach reumatologicznych. Żywienie w schorzeniach endokrynologicznych, astmie i POChP.	U1, U5 K2
Seminarium	Żywienie w chorobach zakaźnych.	U1, U5 K2
Ćwiczenia	Ocena stanu odżywienia u dorosłych. Metodologia pomiaru wysokości i masy ciała. idealna masa ciała. Wskaźnik masy ciała (BMI). Wskaźnik talia-biodra (WHR). Pomiar obwodu ramienia i mięśni ramienia. Oznaczanie zasobów białka somatycznego mięśni szkieletowych. Metodologia pomiaru fałdu skórno-tłuszczowego nad mięśniami trójgłowym ramienia. Oznaczanie zasobów tkanki tłuszczowej. Dynamometria ręczna. Znaczenie metod antropometrycznych w ocenie stanu odżywienia. Ocena stanu odżywienia u osób w wieku podeszłym. Praktyczne wykorzystanie metod Ocena stanu odżywienia osób starszych. Przypadki kliniczne	U4, U6 K2
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach rozwijających się na tle miażdżycy.	U1, U5, U6 K2
Ćwiczenia	Dieta śródziemnomorska/ DASH.	U1, U5, U6 K1, K2
Ćwiczenia	Żywienie w otyłości.	U1, U4, U6 K2, K3
Ćwiczenia	Żywienie w cukrzycy.	U1, U3, U4, U6 K2, K3
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach górnego odcinka przewodu pokarmowego.	U1, U2, U4 K2
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach jelit. Dieta bezglutenowa.	U1, U2, U4, U5 K2
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach wątroby.	U1, U2, U3, U4 K2, K3
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych.	U1, U2, U4 K2
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach nerek.	U1, U2, U3, U4 K2, K3
Ćwiczenia	Żywienie w dolegliwościach typowych dla ciąży. Niedokrwistość ciężarnych.	U1, U3, U4 K2

Ćwiczenia	Ogólne zasady żywienia kobiety ciężarnej, prawidłowe żywienie kobiety w ciąży w zależności od jej stanu odżywienia.	U1, U4, U6 K2
Ćwiczenia	Przystosowanie metaboliczne i wykorzystanie składników pokarmowych w okresie laktacji. Zasady racjonalnego żywienia kobiety karmiącej.	U1, U4, U6 K2
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach dermatologicznych.	U1, U5 K2
Ćwiczenia	Żywienie w wybranych chorobach neurologicznych: padaczka, udary mózgu, chorobie Parkinsona, Alzheimer, SM, niedowłady, porażenia.	U1, U3, U4 K2, K3
Ćwiczenia	Żywienie w psychiatrii.	U1, U4, U5 K2
Ćwiczenia	Żywienie w kolagenozach i schorzeniach reumatologicznych. Żywienie w schorzeniach endokrynologicznych, astmie i POChP.	U1, U5 K2
Ćwiczenia	Żywienie w chorobach zakaźnych.	U1, U5 K2

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Szczygieł B. Niedożywienie związane z chorobą 1. Występowanie. Rozpoznanie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
2. Szczygieł B. Niedożywienie związane z chorobą 2. Zapobieganie. Leczenie. Wyd. Lek. PZWL. Warszawa 2013.
3. Sobotka L, red. Podstawy żywienia klinicznego. 4. wyd. Warszawa: Scientifica Sp. z o.o.; 2021.
4. Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych. Medycyna Praktyczna 2024.
5. Jarosz M. (red.). Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie - nowelizacja. Instytut Żywności i Żywienia 2020.
6. Jeznach - Steinhagen A. Żywienie osób z cukrzycą i chorobami towarzyszącymi. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.
7. Boniecka I., Lisik W. Dietetyka w chirurgii bariatrycznej. Wydawnictwo Lekarskie Warszawa, 2023.
8. Lange E., Włodarek D. Współczesna DIETOTERAPIA 1. Wydawnictwo SGGW. Warszawa, 2009
9. Ciborowska H., Ciborowski A. Dietetyka. Żywienie zdrowego i chorego człowieka. Wydawnictwo Lek. PZWL. Warszawa 2021.
10. Kunachowicz H, Nadolna I, Przygoda B.: Tabele składu i wartości odżywczej. Wyd. PZWL. Warszawa, 2020.
11. Ukleja A., Kunachowicz H., Szczygieł B.: Zastosowanie Indeksu glikemicznego w profilaktyce i leczeniu otyłości. Wyd. WUM 2010.
12. Gromadzka – Ostrowska J., Paluszkievicz P., Słodkowski M., Sobocki J., Szawłowski A.W. Żywienie w chorobach nowotworowych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2023.

13. Stachowska E. Żywnienie w zaburzeniach mikrobioty jelitowej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2021.
14. Szostak - Węgierek D. Żywnienie osób starszych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2020.
15. Bogdański P., Mamcarz A., Ostrowska L. Otyłość i jej powikłania. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2021.
16. Szostak – Węgierek D. Żywnienie w czasie ciąży i karmienia piersią. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2021.
17. Czapla M., Jankowski P. Żywnienie w chorobach serca. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022.
18. Zalewska – Janowska A., Czerwonogrodzka - Senczyna A. Żywnienie w chorobach skóry. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2024.
19. Majewska K., Bartoszevska L. MatrasP. Żywnienie dojelitowe i pozajelitowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2023.
20. Polskie Towarzystwo Żywnienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu. Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego. Wydawnictwo SCIENTIFICA, 2020.
21. Szostak-Węgierek D, Cybulska B: Zespół metaboliczny u dzieci. W: Miażdżycy u dzieci i młodzieży. Red. Urban M. Cornetis, Wrocław 2007, wydanie I, strony 221-236
22. Szostak-Węgierek D: Zespół metaboliczny u dzieci i młodzieży jako wyzwanie dla zdrowia publicznego. Problemy Higieny i Epidemiologii 2008, 89(1), 21-29.
23. Dorota Szostak-Węgierek, Katarzyna Szamotulska. Fetal development and risk of cardiovascular diseases and diabetes type 2 in adult life. MedycynaWiekurozwojowego 2011, 15, 203-215.
24. DorotaSzostak-Węgierek. Intrauterine nutrition: long-term consequences for vascular health. International Journal of Women'sHealth 2014:6 647–656.
25. Szostak-Węgierek D, Szostak WB: Dieta śródziemnomorska – modelowy sposób żywienia w prewencji chorób sercowo-naczyniowych. W: Terapia Skojarzona. pod red. prof. Artura Mamcarza. MedicalEducation Sp. z o.o., Warszawa 2009, 83-94
26. Ostrowska J., In: Kardiodiabetologia: zagadnienia wybrane/Balsam P., Czupryniak L. (eds.), 2022, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, pp. 82-96, ISBN 978-83-01-22342-7.
27. Dietetyka kliniczna red. Marian Grzymisławski. PZWL 2019
28. Podstawy leczenia żywieniowego - Mikołaj Spodaryk –wyd.Scientyfica 2019
29. Żywnienie kliniczne praktyczne zagadnienia. Sylwia Małgorzewicz, Tom I i II wyd. Czelej 2020.

Uzupełniająca

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
<i>Np. A.W1, A.U1, K1</i>	<i>Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.</i>	<i>Np. próg zaliczeniowy</i>
W1 – W6 U1- U6 Wykłady/seminaria	Zaliczenie teoretyczne – odbywa się poprzez kolokwia cząstkowe (2 w I semestrze i 2 w II semestrze) oraz egzamin	Zaliczenie na podstawie sumy punktów uzyskanych ze wszystkich

	końcowy, w formie mini OSCE, przeprowadzany po zakończeniu II semestru.	kolokwium przeprowadzonych w danym semestrze - co najmniej 60% wszystkich możliwych do zdobycia punktów. Jeśli student nie uzyska określonego odsetka punktów, pisze kolokwium wyjściowe („wyjściówkę”) z całego materiału obowiązującego w danym semestrze. Egzamin końcowy oceniany wg. niżej przedstawionych kryteriów.
U1 – U6 Ćwiczenia	Zaliczenie praktyczne	Prace wykonywane na poszczególnych zajęciach zlecone przez prowadzącego.
K1 – K3	Obserwacja przez prowadzącego, ocena podejmowanych decyzji przez studentów	

8. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, w szczególności liczbę możliwych terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Zasady uczestnictwa i zaliczenia przedmiotu:

1. W semestrze dopuszczalna jest jedna **nieusprawiedliwiona nieobecność** na seminariach oraz jedna na ćwiczeniach.
2. **Spóźnienia:** Dopuszcza się maksymalne spóźnienie na zajęcia wynoszące 15 minut. Po przekroczeniu tego czasu student może nie zostać wpuszczony na zajęcia i otrzymuje nieusprawiedliwioną nieobecność.
3. **Próg zaliczenia:** Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie co najmniej 60% możliwych do zdobycia punktów (z egzaminu oraz kolokwium przeprowadzanych w trakcie seminariów i ćwiczeń).
4. W przypadku **nieobecności studenta na zajęciach**, prowadzący odpowiedzialny za dany temat decyduje o formie jego zaliczenia. Student jest zobowiązany do nawiązania kontaktu z prowadzącym – osobiście lub mailowo. Dopuszcza się również możliwość odrobienia zajęć z inną grupą, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z prowadzącym.

Kryteria oceniania egzaminu końcowego

60-67,9% – dostateczny (3,0)
68-75,9% - dość dobry (3,5)
76-83,9% - dobry (4,0)
84-91,9% - ponad dobry (4,5)

92-100% - bardzo dobry (5,0)

Kryteria oceniania kolokwium - co najmniej 60% wszystkich możliwych do zdobycia punktów (średnia z % z każdego kolokwium):

60-67,9% – dostateczny (3,0)

68-75,9% - dość dobry (3,5)

76-83,9% - dobry (4,0)

84-91,9% - ponad dobry (4,5)

92-100% - bardzo dobry (5,0)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów

Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich